

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК 2

(підпис)

М. С. Зряхов
(ініціали та прізвище)

« 30 » 08 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 12 «Інформаційні технології», 16 «Хімічна та біоінженерія»,
17 «Електроніка та телекомунікації»

Спеціальність:

122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 163 «Біомедична
інженерія», 172 «Телекомунікації та радіотехніка»

Освітня програма:«Комп'ютерні технології в біології та медицині»,
«Біомедична інженерія», «Інформаційні мережі зв'язку», «Радіоелектронні
комп'ютеризовані засоби», «Радіоелектронні пристрої, системи та
комплекси»

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2019 рік

Робоча програма **Історія та культура України** для студентів за спеціальностями: 122 «Комп'ютерні науки», 163 «Біомедична інженерія», 172 «Телекомунікації та радіотехніка».

За освітніми програмами: «Комп'ютерні технології в біології та медицині», «Біомедична інженерія», «Інформаційні мережі зв'язку», «Радіоелектронні комп'ютеризовані засоби», «Радіоелектронні пристрої, системи та комплекси»

«08» 06 2019 р., – 16 с.

Розробник: Чмихун С. Є., доц. каф. права, канд. філос.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри права (№ 702).

Протокол № 11 від «25» 06 2019 р.

Завідувач кафедри канд. філос. н., доцент

(підпис) В. Б. Селевко
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3 <i>денна</i>	<p style="text-align: center;">Галузь знань 12 «Інформаційні технології» 16 «Хімічна та біоінженерія» 17 «Електроніка та телекомунікації»</p> <p style="text-align: center;">Спеціальність 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології» 163 «Біомедична інженерія» 172 «Телекомунікації та радіотехніка»</p> <p style="text-align: center;">Освітня програма: «Комп'ютерні технології в біології та медицині» «Біомедична інженерія» «Інформаційні мережі зв'язку» «Радіоелектронні комп'ютеризовані засоби» «Радіоелектронні пристрої, системи та комплекси»</p> <p style="text-align: center;">Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)</p>	Цикл загальної підготовки
Кількість модулів – 2		Навчальний рік
Кількість змістових модулів – 2		2019/ 2020
Індивідуальне завдання <u>немає</u> (назва)		Семестр
Загальна кількість годин: денна форма – 32/90		1-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2		Лекції¹⁾
		16 годин
		Практичні, семінарські¹⁾
		16 годин
		Лабораторні¹⁾
	– годин	
	Самостійна робота	
	58 години	
	Вид контролю	
	залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 32/58;¹⁾ Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історії та культура України» у вищій школі є розвиток національної самосвідомості, виховання у студентів патріотичних, морально-етичних переконань, прищеплення їм навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку, навчання практичним навичкам роботи з історичними джерелами і науковою літературою, вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії України у повсякденній діяльності, для орієнтації у спільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія та культура України» є вироблення розуміння суті історичних подій, що відбувалися в минулому й відбуваються нині в Україні, їхнього об'єктивного характеру, взаємозв'язку та взаємозалежності. Серед завдань слід зазначити також розвиток вмінь аналізувати й оцінювати явища соціально-економічного та політичного розвитку українського суспільства, процеси державотворення і культурного будівництва в Україні в контексті світової історії, узагальнювати історичний матеріал у певній системі. Також завданнями є формування свідомості громадянина і патріота; вміння орієнтуватись у науковій періодизації історії, зіставляти історичні процеси з епохами та застосовувати набуті знання для прогнозування суспільних процесів в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Особливості первісно-суспільного ладу на території України.
- Характерні риси трипільської культури.
- Утворення Київської Держави. Норманська теорія.
- Специфіку запровадження християнства в Київській Русі.
- Хрещення Київської Русі.
- Візантійський стиль в Київській Русі.
- Період розквіту Київської Русі за часів Ярослава Мудрого.
- Добу феодальної роздробленості Русі: причини та наслідки.
- Утворення та розвиток Галицько-Волинської держави.
- Причини, хід та наслідки монголо-татарська навали на Русь.
- Захоплення українських земель Литвою та Польщею (перш. пол. XIV ст.).
- Причини укладення, зміст та наслідки Кревської та Люблінської унії.
- Особливості стану українських земель під владою Литви та Польщі (XV –перш. пол. XVI ст.).
- Причини виникнення українського козацтва та Запорізької Січі.
- Характерні риси адміністративно-політичного, військового та господарського устрою Запорізької Січі.

- Причини, найважливіші події та наслідки козацько-селянських повстань кінця XVI – 30-х років XVII ст.
- Специфіка релігійного життя в Україні в 2 пол. XVI – першій пол. XVII ст. Брестська церковна унія 1596 р.
- Початок та розвиток Визвольної війни українського народу під проводом Б. Хмельницького.
- Укладення Переяславської угоди та «Березневих статей». Їх умови та наслідки.
- Основні суспільно-політичні акценти гетьманування І. Виговського. Укладання Гадяцького договору і початок війни з Москвою.
- Початок репресивної політики царату відносно України.
- положення Правобережжя й Галичини в 2 пол. XVII – пер. пол. XVIII ст.
- Стан західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії (другій пол. XVIII –другій пол. XIX ст.).
- Виникнення, діяльність та знищення Кирило-Мефодіївського братства.
- Специфіка промислового перевороту в Україні (30 – 80 рр. XIX ст.).
- Характерні риси демократичній революції 1905 – 1907 рр. в Україні.
- Особливості проведення столипінської реформи в Україні.
- Утворення, діяльність та історичне значення Центральної Ради.
- Причини війни радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.
- Утворення Української Радянської республіки. Основні положення політики «воєнного комунізму» (1919 р.).
- Утворення СРСР. Особливості конституційного статусу України у складі СРСР.
- Особливості масових репресій 1930-х в Україні. «Розстріляне відродження» і утвердження тоталітарного режиму в Україні.
- Лібералізацію політичного режиму і культурного життя України в період «хрущовської відлиги».
- Особливості дисидентського руху в Україні: головні течії, система репресій та форми опору (2 пол. 60-х – початок 80-х ХХ ст.).
- Історичну закономірність та політичне значення Акту проголошення незалежності України.
- Характерні риси соціально-економічного розвитку України в 1990-ті – 2000-ні. Прийняття, головні положення та історичне значення Конституції незалежної України.
- Хід національно-культурного будівництва в незалежній Україні.
- Перші президенти незалежної України. Помаранчева революція 2004 років.
- Сучасна культура України.

Вміти:

- Аналізувати суспільні процеси, виходячи з передумов виникнення суспільних явищ, подій, відносин.

- Оцінювати суспільні явища з точки зору взаємодії історично зумовлених факторів завдяки застосуванню набутих знань з історії.
- Оцінювати події завдяки аналізу отриманої із різних джерел інформації.
- Аналізувати фактори, що впливають на тенденції розвитку суспільства з метою визначення позитивного або негативного їх впливу на суспільство та особистість
- Використовувати історичні знання при аналізі та оцінці суспільних явищ з метою розуміння їх причин і наслідків.
- Оцінювати сутність подій через аналіз взаємодії суб'єктів завдяки використанню історичного досвіду.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Стародавня, середньовічна та нова історія (частина перша)

Тема 1. Історія України як наука та навчальний предмет. Стародавня історія України.

Предмет і завдання курсу історії України. Історія України як складова частина загальноєвропейської історії. Місце курсу в системі гуманітарних наук вищої школи. Основні періоди історії України. Розвиток історичної думки в Україні. Зарубіжна історіографія. Характеристика джерел з історії України. Термін «Україна». Форми і методи вивчення курсу. Значення оволодіння історією України для фахової підготовки і виховання громадянської позиції та патріотизму, вироблення історичної свідомості.

Основні етапи розвитку первісного суспільства. Поява і розселення людей на території України. Первісна палеолітична община. Мезоліт: виникнення родової общини. Розквіт родового ладу в неоліті. Трипільська культура. Традиції трипільської культури в культурах пізніших народів. Племінна структура суспільства епохи бронзи. Розвиток державотворчої традиції на території України: киммерійці, таври, скіфи, сармати. Економічні зв'язки з країнами Середземномор'я та Передньої Азії. Античні міста-держави Північного Причорномор'я, їх політичне та господарське життя.

Східні слов'яни у давнину. Найдавніші писемні та археологічні джерела про походження слов'ян, їх заняття, суспільний лад, побут, вірування. Антський племінний союз. Боротьба з готами, гунами і аварами. Витоки українського народу. Перші державні об'єднання східнослов'янських племен на Середньому Подністрів'ї. Східнослов'янські племена і державноплеменні союзи VI – IX ст. Еволюція суспільного устрою східних слов'ян. Територіальна община. Поява приватної власності. Взаємовідносини східних слов'ян з сусідніми народами.

Тема 2. Київська Русь.

Передумови утворення Київської Русі. Особливості державотворчого процесу у Східній Європі. Походження термінів «Русь», «Руська земля».

Перетворення Києва на державний центр східнослов'янських племінних союзів. Теорії походження Київської Русі та їх оцінки в сучасній історіографії. Соціально-економічні і політичні фактори об'єднання слов'ян. Утворення міст. Розвиток і характер землеволодіння. Князь Олег. Київська держава за Ігоря, Ольги, Святослава. Відносини Русі з кочівниками. Військові походи князів. Етнічні процеси в Київській Русі. Початок формування української народності. Русь і Візантія. Шляхи проникнення християнства на Русь. Значення впровадження християнства як державної релігії. Хрещення Русі та його історичне значення. Київська метрополія. Володимир Великий. Візантійський стиль. Музика, монументальний живопис, книжкова мініатюра в стародавній Русі. Архітектура Київської Русі. Київська Русь за Ярослава Мудрого. «Руська Правда». Міжнародні зв'язки і місце Київської Русі в історії Європи.

Причини ослаблення влади київських князів. Володимир Мономах і його боротьба за державну єдність Русі. Причини і сутність роздробленості Русі. Зростання політичної і економічної могутності місцевих князів. Розвиток міст, ремесел і торгівлі. Продовження процесу формування української народності. Проблема генезису української народності в історіографії. Державні утворення Середнього Подніпров'я: Київська, Чернігово-Сіверська та Переяславська землі. Боротьба руських князівств із кочівниками. Золота Орда.

Тема 3. Галицько-Волинська держава.

Економічне і політичне зміцнення Галицького князівства. Внутрішня і зовнішня політика Ростиславичів. Ярослав Осмомисл. Протистояння експансії польських і угорських феодалів. Роман Мстиславович. Соціально-економічний розвиток Галицько-Волинської держави. Суспільно-політичний і адміністративний устрій. Боротьба Русі з монголо-татарами. Перші завойовницькі походи монголо-татар. Битва на р. Калці. Південно-західні руські землі під ігом Золотої Орди. Ідея єдності Русі. Прихід до вдали Данила Галацького. Спроби Данила Галицького організувати коаліцію держав. Культура та наука Галицько-Волинського королівства. Міжнародні відносини за Данила Галицького. Відносити Данила Галицького з папою римським Інокентієм IV. Значення Київської Русі і Галицько-Волинської держави. Їх місце та роль у формуванні українського народу і світовій історії. Занепад Галицького-Волинського князівства. Литовська-Руська держава. Польська експансія на українські землі в другій пол. XIV ст.

Тема 4. Українські землі у складі Литви та Польщі. Українське козацтво. Українська національна революція під проводом Богдана Хмельницького.

Зростання політичної могутності Великого князівства Литовського. Боротьба за оволодіння Галицько-Волинським князівством. Включення до складу Литви Східної Волині, Сіверщини, Київщини і Поділля. Відносини з Золотою Ордою і Ногайським улусом за князювання Ольгерда. Політика

великих литовських князів на українських землях. Суспільно-політичний устрій держави. Кревська унія (1385р.). Розширення південних кордонів князівства. Боротьба проти наступу німецьких лицарів. Грюнвальдська битва і участь у ній українських воїнів. Литовський князь Вітовт, його зовнішня політика. Ліквідація удільних князівств. Зміцнення Московської держави та її боротьба з Великим князівством Литовським за Сіверську землю. Напад татар і турків на українські землі. Зміни в суспільно-політичному устрої Великого князівства Литовського. Зростання ролі шляхти.

Соціально-економічний розвиток українських земель у другій половині XIV – середині XVI ст. Розвиток сільського господарства, ремесла, сільських і міських промислів. Зростання міст. Надання Магдебургського права українським містам. Формування панщино-фільваркового господарства. Зростання залежності населення від магнатів і шляхти. Юридичне оформлення кріпосного права. Литовські статuti 1529, 1566, 1588 рр. Устав на волоки. Зростання впливу Польщі на Литву. Місце українських магнатів і шляхти в політичному житті. Наступ католицизму. Православна церква. Люблінська унія 1569 р. Утворення Речі Посполитої. Україна під владою Польщі. Соціально-економічний розвиток України та суспільно-політичні зміни на українських землях у другій половині XVI – першій половині XVII ст. Міста і Магдебургське право. Ремесла, промисли і торгівля. Поява підприємств мануфактурного типу. Покатоличення та ополячення місцевої знаті. Виникнення братств. Криза православ'я. Берестейська церковна унія 1596 р.

Джерела виникнення козацтва. Причини, час і місце заснування першої Запорозької Січі. Зміни розташувань. Виникнення реєстрового козацтва. Формування суспільно-політичного устрою Запорозької Січі. Козацька адміністрація. Старшина, заможні козаки і козацька голота (сірома). Козацькі ради. Господарство, побут і звичаї козаків. Військове мистецтво. Духовний світ українського козацтва. Козацькі повстання під проводом К. Косинського та С. Наливайка. Гетьман П. Конашевич-Сагайдачний. Відновлення значення Києва як політичного і духовного центру українського народу. Запорозькі козаки в битвах під Цецорою і Хотином. Козацькі повстання 20-30-их років XVII століття.

Україна напередодні та в роки національно-визвольної війни середини XVII ст. Причини, характер, рушійні сили і мета Визвольної війни. Богдан Хмельницький. Основні етапи війни. Перемоги під Жовтими Водами і Корсунем. Битва під Пилявцями. Зборівський договір. Утворення Української козацької держави – Гетьманщини. Битва під Берестечком. Білоцерківський мирний договір. Розгром польського війська під Батогом, бої під Монастирищем і Жванцями. Жванецька угода. Українсько-російські зв'язки в роки війни. Українсько-російська міждержавна угода 1654 р. та її оцінка в історіографії.

Змістовний модуль 2. Україна в сучасну добу.

Тема 5. Українські землі у складі Росії та Австрії (Австро-Угорщини) у XIX – на початку XX століття та суспільно-політичний рух в Україні на початку XX століття.

Українські землі у складі Росії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст. Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ. Російсько-французька війна 1812 р. і Україна. Економічне становище та соціальна боротьба в першій половині XIX ст. Масонство в Україні. Декабристи в Україні. «Південне товариство». «Товариство об'єднаних слов'ян». Повстання Чернігівського полку. Вплив польського повстання 1830-1831 рр. на Україну. Деколонізація та активний наступ русифікації на Правобережжі. Здійснення інвентарної реформи. Початок українського національного відродження. Утворення Кирило-Мефодіївського товариства. Т.Г. Шевченко в українському національному русі та вплив його творів на формування української національної ідеї. Адміністративно-територіальний устрій, регіональний поділ західноукраїнських земель наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст. Криза кріпосницького господарювання. Антикріпосницькі рухи в Галичині, на Буковині в Закарпатті. Політика австрійського уряду щодо українців. Реформи Марії Терезії та Йосифа II. Діячі українського національного руху в Галичині. Демократично-просвітницький гурток «Руська трійця». Альманах «Русалка Дністрова». Західноукраїнські землі під час революції 1848 – 1849 рр. в австрійській імперії. Головна руська рада. Галицькі українці на з'їзді слов'янських народів у Празі. Лук'ян Кобилиця. Скасування кріпосницької залежності та панщини в Західній Україні.

Наддніпрянська Україна у другій половині XIX ст. Кримська війна і Україна. Піднесення антикріпосницького руху. Підготовка та здійснення селянської реформи. Маніфест і положення 19 лютого 1861 р. Особливості селянської реформи в різних регіонах України. Реформи 60-70 – х років XIX ст.: земська, міська, судова, фінансова, військова та їх історичне значення. Промисловий розвиток українських земель в пореформену добу. Будівництво залізниць. Швидкий розвиток важкої промисловості в Донбасі і Придніпров'ї. Притік іноземного капіталу. Народження вітчизняної буржуазії. Український громадсько-політичний рух кінця XIX – поч. XX ст. Суспільно-політичний рух у Наддніпрянській Україні у другій половині XIX ст. Польське повстання 1863 – 1864 рр. і Україна. Національна політика російського царизму щодо українців. Виникнення та діяльність українських громад. Валуєвський циркуляр 1863 р. Діяльність М. Драгоманова. Емський указ 1876 р. Російський громадсько-політичний рух народників в Україні. Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорської імперії в другій половині XIX ст. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель після революції 1848-1849 рр. Суспільно-політичний розвиток у 60-ті – першій половині 70-х XIX ст. Москвофільство і народовці. Становлення та діяльність суспільних рухів та політичних партій наприкінці XIX – на поч.

XX століття. Активізація національного руху в Наддніпрянській Україні. Братство тарасівців, їх програмні засади. Виникнення та діяльність українських політичних партій в Австро-Угорщині.

Тема 6. Українська національна революція 1917-1921 років. Міжвоєнна Україна під владою тоталітарної системи.

Соціально-економічний і політичний розвиток України на початку XX століття. Соціально-економічне становище українських земель у складі Росії. Економічна криза 1900 – 1903 рр. Політизація українського національного руху в Російській імперії. Земсько-ліберальна опозиція царизму. Загальноросійські і українські партії в Україні. Українська політична думка на початку XX ст. Студентський рух. Кооперативний рух. Україна в революції 1905-1907 рр. Позиції політичних партій в революції. Виникнення україномовної преси, «Просвіт» в українському русі. Столипінська аграрна реформа. Економічні і політичні наслідки реформи.

Лютнева демократична революція 1917 р. Становище в Україні після повалення царизму. Утворення Центральної Ради, її соціальна база, програма. М.С. Грушевський і В.К. Винниченко. Утворення рад робітничих, селянських та солдатських депутатів. Програми і цілі українських та загальноросійських політичних партій в Україні. Роль Центральної Ради у формуванні української національної державності. Взаємовідносини Центральної Ради та Тимчасового Уряду. I Універсал Центральної Ради. Сформування Генерального секретаріату. II Універсал Центральної Ради. Боротьба проти органів Тимчасового уряду в Україні. III Універсал Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки. Підсумки виборів до Всеросійських Установчих Зборів в Україні. Боротьба більшовиків за владу. Створення в Україні радянського уряду. Вторгнення більшовицьких військ з Росії. IV Універсал Центральної Ради та проголошення незалежності УНР. Прийняття Конституції УНР. Окупація України німецькими та Австро-Угорськими військами. Криза Центральної Ради на весні 1918 року. Гетьманський переворот. Українська держава гетьмана П. Скоропадського. Революційні події 1918 р. на західноукраїнських землях. Політичні партії Східної Галичини. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р. Війна з Польщею.

Соціально-економічне і політичне становище України на початку 20-х років. Перехід до нової економічної політики. Голод 1921-1923 рр. на півдні України: причини і наслідки. Особливості впровадження Непу в Україні. Система реальної влади в Україні. Сталінська індустріалізація в УРСР. Сталінський курс на «всеосяжну колективізацію» селянських засобів виробництва. «Ножиці цін». Хлібозаготівельні кризи. Ставлення тоталітарного режиму до інтелігенції. Освіти і перенесення центру наукових досліджень в установи ВУАН. Розвиток радянської науки. Антицерковна політика партії. Завершення внутріпартійної боротьби в ЦК ВКП(б) і утвердження одноособової диктатури Й. В. Сталіна. Голодомор 1933 р. і його наслідки. Колгоспи в системі командної економіки

після 1933 р. Боротьба з «буржуазним націоналізмом» і «націонал-ухильництвом». «Розстріляне відродження». Здобутки і трагічні сторінки української науки, літератури і мистецтва. Конституція УРСР 1937 р. Західноукраїнські землі в 1921-1938 рр.

Тема 7. Становлення незалежної України.

Спроба серпневого 1991 р. перевороту у Москві. Схвалення Верховною Радою УРСР Акту проголошення незалежності України. Заборона діяльності КПУ. Участь інтелігенції, студентської молоді, засобів масової інформації в демократизації суспільства, відродженні національних традицій, розширенні сфери вжитку української мови. Пробудження релігійного життя. Участь української діаспори в державно-творчому процесі.

Тема 8. Розвиток незалежної України.

Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Л. Кравчук – Президент України. Денонсація Договору 1922 р. про утворення СРСР. Угода про Співдружність незалежних держав. Затвердження державної символіки України. Реформи ті ілюзії: Президент Леонід Кучма. Українська помаранчева революція 2004 р. Президент Віктор Ющенко. Основні орієнтири зовнішньої політики. Сучасна культура України.

Модульний контроль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовний модуль 1. Стародавня, середньовічна та нова історія (частина перша)						
Тема 1. Історія України як наука та навчальний предмет. Стародавня історія України.	12	2	2	-	8	-
Тема 2. Київська Русь.	12	2	2	-	8	-
Тема 3. Галицько-Волинська держава.	12	2	2	-	8	-
Тема 4. Українські землі у складі Литви та Польщі. Українське козацтво. Українська національна революція під проводом Богдана Хмельницького.	11		2		9	
Модульний контроль		2				

Разом за змістовим модулем 1	49	8	8	-	33	-
Модуль 2						
Змістовний модуль 2. Україна в сучасну добу (частина друга).						
Тема 5. Українські землі у складі Росії та Австрії (Австро-Угорщини) у ХІХ – на початку ХХ століття та суспільно-політичний рух в Україні на початку ХХ століття.	14	2	2	-	10	
Тема 6. Українська національна революція 1917-1921 років. Міжвоєнна Україна під владою тоталітарної системи.	12	2	2	-	8	
Тема 7. Становлення незалежної України.	11	2	2		7	
Тема 8. Розвиток незалежної України.	9	2			7	
Модульний контроль		2				
Разом за змістовим модулем 2	41	8	8	-	25	-
Усього годин	90	16	16	-	58	-

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стародавня історія України.	2
2	Київська Русь	2
3	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої (XIV – середина XVII ст..)	2
4	Українська козацька державність середини XVII – XVIII ст. Українські землі у складі Росії та Австрії (Австро-Угорщини) у ХІХ – на початку ХХ ст.	2
5	Україна у ХІХ-ХХ ст.	2
6	Україна під владою тоталітарної системи.	2
7	Становлення незалежної України.	2
8	Розвиток незалежної України	2
	Разом	16

**6. Теми практичних занять
Немає**

**7. Теми лабораторних занять
Немає**

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма навчання
1	Походження слов'ян та розселення на території України. Походження української мови.	5
2	Історичні першоджерела. Народницький напрямок в історіографії. Пам'ятки первісної доби на території сучасної України.	5
3	Пантеон язичницьких божеств стародавніх слов'ян. Античні міста-держави Північного Причорномор'я: історія та культура.	5
4	Культурні та природні об'єкти України, що знаходяться під охороною ЮНЕСКО.	5
5	Заняття, побут, звичаї, військове мистецтво та духовний світ запорізьких козаків.	5
6	П. Орлик та його «Конституція». Суперечність постаті І. Мазепи. Культура України XVII-XVIII століття	5
7	Радикалізація національної боротьби на західноукраїнських землях. Україна у Першій Світовій війні.	8
8	Державне будівництво. Акт злуки УНР і ЗУНР.	5
10	Україна у Другій світовій війні.	8
10	Українська культура, наука, література другої половини XX століття.	7
	Разом	58

9. Індивідуальні завдання

Немає

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), вирішення історичних задач та тестів, підготовка презентацій й історичних квестів.

12. Критерії оцінювання

та розподіл балів, які отримують студенти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	
	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1		
Робота на лекціях	8	1
Робота на семінарських заняттях	8	1...3
Студентський науковий гурток	4	1...3
Модульний контроль	1	10...14
Усього	21	30...50
Змістовний модуль 2		
Робота на лекціях	8	1
Робота на семінарських заняттях	8	1...3
Студентський науковий гурток	4	1...3
Модульний контроль	1	10...14
Усього	21	30...50
Усього за семестр	42	60...100

Білет до іспиту складається з двох запитань. Максимальна сума балів за кожне запитання – 50 балів.

Необхідний обсяг знань і вмінь для одержання позитивної оцінки:

Задовільно (60 – 74). Показати мінімум знань та умінь. Знати основні терміни і поняття. Уміти користуватися письмовими джерелами. Знати основні історичні події, пов'язані з даною темою. Проводити порівняння інформації з різних джерел.

Добре (75 – 89). Твердо знати мінімум, виконати всі завдання, пов'язані з тематикою занять. Уміти: прослідкувати еволюцію державності та культури, вміти аналізувати зміни у законодавстві.

Відмінно (90 – 100). Виконувати всі завдання з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх при аналізі явищ, пов'язаних з історією та культурою України.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	іспит	залік
90–100	Відмінно	Зараховано
83–89	Добре	
75–82		
68–74	Задовільно	
60–67		
0–59	Незадовільно	Не зараховано

10. Методичне забезпечення

1. Копилов В. О., Кисіль Ю. І., Каніщев Г. Ю., Малишев О. В., Ревенко Н. Г. Історія України: робоча програма, зміст лекцій, плани семінарів, методичні рекомендації та матеріали до самостійної роботи. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2007. – 105 с.
2. Каніщев Г. Ю., Малишев О. В. Державне управління: навч. посіб. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2008. – 73 с.
3. Каніщев Г. Ю., Кисіль Ю. І., Малишев О. В., Півень Г. Г., Яцина О. А. Історія України: консп. лекцій. Ч. 1. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. – 109 с.
4. Каніщев Г. Ю., Кисіль Ю. І., Малишев О. В. Історія України: метод. рекомендації та робочі матеріали для студентів фак-тузаочн. Навчання. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. – 56 с.
5. Каніщев Г. Ю., Кисіль Ю. І., Малишев О. В., Півень Г. Г., Яцина О. А. Історія України: навч. посіб. для слухачів інженерно-гуманітарного відділення ФМШ ХАІ. Ч. 1. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. – 175 с.
6. Каніщев Г. Ю., Кисіль Ю. І., Малишев О. В., Олешко Н. П., Яцина О. А. Історія України: від аграрного суспільства до індустріального [Електронний ресурс]: навч. посіб. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2010. – 187 с. – Режим доступу: <http://www.khai.edu/>. – Назва з екрана.
7. Каніщев Г. Ю., Кисіль Ю. І., Малишев О. В., Півень Г. Г., Шевченко В. П., Яцина О. А. Історія вітчизняної культури: консп. лекцій. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2011. – 100 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Білоцерківський В. Я. Історія України. Курс лекцій: посіб. для студ. вузів / В. Я. Білоцерківський. – Харків: Основа, 1999. – 551 с.

2. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. / О. Д. Бойко. – Київ : Академвидав, 2007. – 687 с.
3. Верстюк В. Ф. Політична історія України. XX ст. : у 6 т. / В.Ф. Верстюк, В. Ф. Солдатенко. – Київ : Генеза, 2002.
4. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України з додатками та доповненнями / М. С. Грушевський. – Донецьк : БАО, 2008. – 736 с.
5. Грушевський М. С. Історія України-Русі: в 11 т., 12 кн. / М. С. Грушевський. – Київ : Наук.думка, 1991.
6. Історія України: маловідомі імена, події, факти: зб. ст. / НАН України; Ін-т історії України / за ред. П.Т. Тронька. – Київ : Україна, 1996. – 436 с.
7. Історія України: навч. посіб. / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій та ін. – Київ : Вид. дім «Альтернативи», 2002. – 472 с.
8. Історія України: нове бачення: у 2 т. / О. І. Гуржій, Я. Д. Ісаєвич, М. Ф. Котляр та ін. – Київ : Україна, 1995. – 350 с.
9. Історія України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Баран, Л. Войтович, Я. Грицак та ін. – Львів : Світ, 2003. – 520 с.

Допоміжна

1. Лапичак Д. І. Історія України в датах / Д. І. Лапичак. – Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1995. – 440 с.
2. Литвин В. М. Історія України: навч. посіб. / В.М. Литвин, В. М. Мордвінцев, А. Г. Слюсаренко. – Київ : Знання, 2008. – 957 с.
3. Макарчук С. А. Етнічна історія України: навч. посіб. / С. А. Макарчук. – Київ : Знання, 2008. – 471 с.
4. Панченко П. П. Аграрна історія України: навч. посіб. для студ. і викладачів закладів освіти I – IV рівнів акредитації / П. П. Панченко, В. П. Славов, В. А. Шмарчук. – Київ : Просвіта, 1996. – 360 с.
5. Політична історія України. XX ст. : у 6 т. / О. М. Майборода, Ю. І. Шаповал, О. В. Гарань та ін. – Київ : Генеза, 2002.
6. Політична історія України: навч. посіб. / В. А. Греченко, В. І. Танцюра, В. В. Калініченко та ін. – Київ : Академвидав, 2008. – 552 с.
7. Політична історія України: посіб. / Є. О. Бондарєв, В. П. Горбатенко, В. А. Греченко та ін. – Київ : Вид. центр «Академія», 2002. – 488 с.
8. Полонська-Василенко Н. Д. Історія України: у 2 т. / Н. Д. Полонська-Василенко. – Київ : Либідь, 2002.
9. Світлична В. В. Історія України: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / В. В. Світлична. – Київ : Каравела, 2004. – 408 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://uahistory2006.narod.ru/>
2. <http://exlibris.org.ua/greathistory/>
3. <http://history.franko.lviv.ua/>
4. <http://litopys.org.ua/hrushrus/iur.htm>
5. <http://www.uahistory.kiev.ua/>
6. <http://www.history.org.ua/>